

tega starega sredstva, čeprav v drugi obliki, da je mogel na ta način omejiti vseh maršala Focha, vrhovnega poveljnika četverosporazumovih armad, da namreč predere nemško fronto ter odreže nemško armado, ki se je nahajala v obliki loka na južnem bregu reke Aisne, od ostalih nemških armad. Ta del fronte torej, ki je segal v obliki loka v francosko črto, so Nemci izpraznili, kajti umaknili so se na severni breg reke Aisne in se tako izognili napadom od treh strani.

Na ta način so si Nemci sedaj sicer ustvarili nekoliko ugodnejšo obrambno črto, kar pa prav nič ne spremeni dejstva, da je v nemški veleofenzivi in v francoski protiofenzivi uspeh očitno na strani — Francozov, kajti pridobili so na ozemlju kot zunanji znak svojega uspeha. Ta francoska pridobitev sicer ni odločilne važnosti, toda eno je nedvomljivo prišlo: Izjednačen je velikaški moralni vtis, katerega je dosegla Nemčija s svojo veleofenzivo v spomladu, ko je zasedla več kakor 6000 štirijazskih kilometrov francoskega ozemlja, pa se je že približevala s svojimi armadami Amiensu in Parizu. Ta uspeh je močno povzdignil samočutje Francozov, ki so v vojaškem oziru glavni nositelji bremen vojne na zapadu. Vrh tega so pa našli v osebi vrhovnega poveljnika maršala Focha vojskovođjo, ki kot tak prav nič ne zaostaja za Hindenburgom.

Splavalo je po vodi upanje, katero je v spomladu in v pričetku poletja vladalo v Nemčiji, da bo namreč nemško orožje izsililo odločitev svetovne vojne na francoskem bojišču. Še predno bi mogle priti zdajno v poštev ameriške čete, izjalovljena zadnja velika nemška ofenziva pa znova spričuje, da z orožjem ne bomo prišli do zaželenega mira.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču so se Nemci na črti Soissons—Reims umaknili na severni breg reke Vesle, ki se izliva 10 km vzhodno od Soissons v reko Aisne. Boji se vrše že tudi za severni breg reke Vesle. Mesto Soissons se zopet nahaja v francoski oblasti. Nemci baje nameravajo izprazniti tudi levi breg reke Aisne in se umakniti na desni breg. V Evropi so sedaj nahaja poldrugi milijon ameriških čet.

Vsak dan napredek 10 km.

Francosko uradno poročilo z dne 3. avgusta pravi, da prodre francoska armada na dan približno 10 km naprej.

Kako se Amerika oborožuje.

Vlada Združenih držav Severne Amerike je poslala na francosko bojišče komisijo, ki šteje devet članov in ki ima nalog, da prouči vojne razmere na francoskem bojišču. Ta komisija je podala sedaj sledečo uradno izjavo:

Doba predpriprav za vojno je za Združene države Severne Amerike sedaj končana. Združenim državam je sedaj na razpolago 20 milijonov mož, ki se nahajajo v vojnoobvezni starosti. V Evropi se sedaj nahaja 1½ milijona ameriških čet. Pred koncem meseca oktobra se bo nahajalo v Evropi 2 milijona ameriških čet, istočasno se še pa bo v Ameriki vežbalo 1 milijon mož. Razven ogromne množine municije, ki se je do zdaj poslala na evropsko bojišče, je Amerika, odkar je stopila v svetovno vojno, izdelala toliko pušk, da prideta dve puški na vsakega vojaka. Odkar je stopila Amerika v svetovno vojno, je izgotovila 82.540 strojnih pušk, vsak tečen pa pošlje 1 milijon ročnih granat najboljšega in najnovejšega izdelka na evropsko bojišče. Amerika izdeluje zdaj več kakor 23.000 zrakoplovov ter vežba 100.000 zrakoplovcev. Novi ameriški motor je v razmerju s svojo težo najmočnejši stroj na svetu, ki je v stanju, napraviti v 20 urah zračni polet iz Amerike v Evropo. Kar dostaja gradnje ladij, bodi omenjeno, da se je le same enega dne in sicer dne 4. julija izpustilo v vođe 100 ladij. V vsakem mesecu se zdaj zgradi — še pol milijona ton. Konec vojne ni več daleč. Nemčija bo brez vsakega upa premagana na suhem, na morju in v zraku.

Da na sveta voljno vojno veče

Iz Londona se z dne 4. avgusta uradno poročilo: Angleški vojni minister se je glede položaja izjavil sledeče: Četverosporazumne države se bojujejo za čist mir. Število ameriških čet narašča vedno bolj in bolj. Velika množina mislečega ljudstva v Evropi in Ameriki je sedaj prepričana, da bi se mi bili zastopji bojevali, ako bi se ne bili že kol v pričetku zječinili v veliki misli, katere bo do konca — sveta izključevala in onemogočevala vse vojne.

Na drugih bojiščih.

Na italijanskem bojišču razven živahnih artilerijskih bojev, nobenih važnejših vojnih dogodkov. Amerika pošilja svoje čete tudi na italijansko bojišče. — Na alpskem bojišču živahni boji v dolini reke Devoli, sicer pa ovira neznosna vročina vsaka večja vojna podvzeja. — Na turških bojiščih večji spopadi na vzhodnem bregu reke Jordan ter na vzhodni obali Mrtvega morja. Arabija je od ostale Turčije popolnoma odrezana.

Razne politične vesti.

Jugoslovanski deklaracije je v Zlatni Kapli na Koroškem podpisalo več 1000 psov.

Jugoslovanska deklaracije je v St. Petru pod Sv. gorami podpisalo več 1000 psov. Živele zavedne Sentpetranke!

Za deklaracije se je soglasno izrekel občinski odbor občine Zabljek pri Slov. Bistrici. Slava možem, ki tudi v času nemških obelosti in predrznosti pokažejo svojo narodno zavest! Živeli!

Ogrski Slovenci z velikim navdušenjem podpisujejo jugoslovansko deklaracijo.

„Jugoslovani“ prične zopet izhajati. Posl. Goslinčar je posredoval zaradi lista „Jugoslovani“ pri osrednji vladi, kjer je zvedel, da je bil list ustavljen samo za tri tedna. „Jugoslovani“ zopet izide dne 10. avgusta.

Strašna ime — „Jugoslavija.“ V Makarski v Dalmaciji je vnet Hrvat zgradil brodič in ga je krstil „Jugoslavija.“ Zandarski ritmoister je to opazil in je zahteval, da se to „strašno“ ime odstrani takoj z brodiča, ker baje ogroža sigurnost države.

Protest slovenskih vojakov. Z bojišča nam pišejo dne 15. julija: „Slov. Gospodar“ torej ne sme k nam. Torej tudi v tem oziru zopet dvojna meral! Pa naj bo! Radi tega nas pač ne bodo uničili. Ravno nasprotno. Res škoda, da ne bomo mogli znati vseh novic iz domovine, a nekaj bomo že tudi iz „Straže“ izvedeli. S tem so nam še bolj vneli željo po samostojnosti. Pogum do zmage! Jugoslovanske pozdrave pošilja: C. in kr. zrakoplovce.

Državni zbor bo baje sklican za dne 18. septembra na kratko zasedanje. Dnevni red: Novi davki. Slabi pozdravi Husarekove vlade.

Delegacije. Po poročilu dunajskih listov bodo delegacije sklicane koncem septembra.

Kdo je izdajalec Stiny. Vojni tiskovni stan in nemški listi so pred tednom zagnali velik križ, češ, poročnik Čeh Stiny je kriv poraza ob Pijavi. Češki listi poročajo sedaj, kdo in kaj je oni poročnik Stiny, katerega je poročilo vojnega tiskovnega stana označilo za silno navdušenega mladostnika, ki da je kot takšen izdal nečrte za zadnjo našo ofenzivo ob Pijavi Italijanom. Poročnik Stiny je sin c. kr. okrajnega glavarja in uradnik c. kr. državne policije v Pragi. Družina je italijanskega pokolenja, a bila je vedno nemškega mišljenja. Stiny je zahajal v nemške šolske zavode in je tudi sam bil strogo nemškega mišljenja.

Angleži in Jugoslovani. Angleški državnik Balfour je imel na ustanovnem shodu jugoslovanskega odbora govor, v katerem je poudaril, da se morajo jugoslovanske dežele združiti v samostojno državo, da mora Balkan pripasti balkanskim narodom in da se morajo v vojni opustošene slovanske dežele obnoviti.

Nemška nestrpnost proti beguncem. Družina Bašinova je s Solkana pri Gorici bežala v St. Vid ob Glini. Tam sta ji umrla dva otroka. Oče je dal postaviti na grob spomenik, kajpada s slovenskim napisom. To je naredilo Sentvidčane tako besne, da se je sestel občinski svet in je sklenil, da mora g. Bašin odstraniti slovenski napis, ali bo pa občina dala odstraniti spominski kamen. G. Bašin se je pritožil na okrajno glavarstvo in sedaj je vprašanje, kako bodo razsodili c. kr. uradniki. Niti grobov ne more pustiti nemška nestrpnost pri miru in potem se še Nemci čudijo, da jih ne mara ves svet.

Kako skrbijo Nemci za Goriško. Za obnovo opustošene Goriške so v slovenskem delu dežele razven v sežanskem okraju nastavljeni kajpada nemški inženirji. Slovenski ne znajo več nego „Toyer tan!“ Za obnovo se nič ne brigajo. Ako pridejo ljudje k njim, odpravljajo jih z vsakdanjimi besedami: „Zalibog, nimamo!“ Da bi kaj dobili, za to se ne brigajo. Ljudstvo je vse nesrečno in razburjeno. Vse uvidi, kako potrebna je jugoslovanska država, prosta vsakega tujenarodnega jarma. Vladi kličejo: Ne obnavljajte naše nesrečne goriške dežele z nemško politiko, obnavljajte jo z ljubeznijo in sočutjem!

Kako hoče g. Ornič pujskemu okraju dati — nemški značaj? Ker vse priključevanje zloglasnega „Stajerca“ o nemškem mišljenju slovenskega kmeta nič ne pomaga, si je pujski okrajni zastop izmislil novo sredstvo, da hočeš nočeš ponemči okraj: dal je na mejah okraja nabiti table s samo nemškim napisom: „Bezirk Pettau. Entfernung ... km.“ Gospod Ornič: Ali bo s tako otročarijo ubila Jugoslavija?? Menda bote prej Vi zaspali, kakor pa Jugoslovanska misel.

Ali smo Slovenci izdajalci? Okrajne oblasti so zahtevale od kmetov za prvo odpomoč v mestih in tovarnah prvo oddajo žita. V pujskem glavarstvu so naši vrli slovenski posestniki pripeljali toliko zrnja, da je stal voz zraven voza od Jurčevega skladišča do železniškega prehoda. Celi dragi dan so nekateri tu morali čakati, da so prišli na vrsto. Vprašamo: Ali smo torej Slovenci izdajalci? Vse graje vreden pa je okrajni komisijonar, da ne preskrbi več osebja za prevzemanje žita: bila je samo ena tehtnica na razpolago in to v času, ko je za kmeta vsaka ura časa vredna cel kapital.

Strašno število. Glasom službene statistike je umrlo v Bosni in Hercegovini zadnji dve leti vojske 163.000 otrok pod 10 let starosti. To so naši majhni bratje in sestre, žrtve sedanje strašne vojske!

Za svobodo narodov! Angleški zunanji minister Lord Džorž je izdal dne 8. avgusta, kot ob obletnici, ko je pred štirinajstimi leti stopila Anglija v svetovno vojno, sledeči oklice na prebivalstvo: „Vstrajajte! V tej vojni se ne bojite za nobene sebične namene, — marveč za svobodo narodov, katere so bili oropani s surovo silo. Dokazati hočemo, da se ne sme nobeden iz tako mogočen narod udati pohlepnosti militarizma, ne da bi se prejel zaslužnega plačila svobodnih narodov. Vstrajajte! Naši api na končno zmago niso bili nikdar tako slajni, kakor zdaj sedaj. Pravi Reffert svetel so namreč izgled namenovani odločiti

vsako pametno ureditev, predlagano od zaveznikov. Končno so pa vrgli krinko zmernosti proč od sebe, so razkosali Rusijo, zaslužnili Rumunijo ter končno skušali dobiti vso svetovno nadoblast v svoje roke na ta način, da so z obupno silo napadli zaveznike. Toda nemške sanje po svetovni nadvladi se jim ne bodo nikdar uresničile. V nalogi, katero smo sprejeli, moramo vstrajati tako dolgo, dokler ne dosežemo pravičine in trajne ureditve vseh vprašanj.“

Nemec, Madžar in Hrvat. Slovenska mati se nam pritožuje, da nek učitelj v Mariboru grdo zančuje slovensko govorico. Mala hčerka se vedno prijoče domov in pogosto pravi: „Učitelj me tako grdo gledajo in kričijo nad menoj, če govoriva z Bregantove Miciko slovensko.“ — „Hrvatski List“ pa piše: „Madžarski učitelj je bil na deželi s skupino deca. Na neko nerazumljivo vprašanje madžarskega učitelja mu odgovori Hrvat, da ga ne razume. Zahteval je, naj govori hrvatski, saj je večš hrvasčine. Madžar je strašno razkačen pljunil na tla in in zavpil: „Plu Horvati!“ — In mi jugoslovani bi naj imeli take ljudi za svoje gospodarje!

Sv. Oče uživa vedno več ugleda. Znano je, da so bili odnosi med papežem in nam sovražnimi državami pred vojno jako nezadovoljivi. Francija, Anglija, Amerika niso imele pri papeški Stolicy niti svojih zastopnikov. Vojna je položaj dokaj izpremenila. Nemčiji sovražne države pa so sedaj spoznale velik pomen Svete Stolice in so zato kmalu navezale papeško Stolicu priateljske stike ter sploh izkazovale papežu mnogo uljudnosti. Nedavno je angleški prestolonaslednik posetil papeža in tudi predsednik Severne Amerike Wilson vzdržuje vedno prijaznejše stike z Vatikanom; celo razmerje med Italijo in papežem katoliške Cerkve se je prav znatno zboljšalo. Sedaj bo obnovila tudi Francija, ki je za časa velikega cerkvenega boja odpeklicala svojega zastopnika pri papeški Stolicy, diplomatske stike z Vatikanom. Tudi Kitajska bo imenovala prvič svojega poslanika pri Sveti Stolicy. Katoličani se tega velikega ugleda sv. Očeta srčno veselijo.

2½ milijarde K letnih obresti mora plačevati Avstro-Ogrska za svoje dolgove.

Avstrijski vojni stroški v štirih letih. Koliko stane Avstrijo sedanja svetovna vojna, je pač najbolj razvidno iz našega državnega proračuna. Vojna je dosedaj stala našo državno polovico 37½ milijarde K.

Skupni vojni stroški štiriletnega vojevanja znašajo, kakor so izračunali v Berlinu, za vse države okoli 1000 milijard K. Pomislmo samo, koliko bi se za to velikansko svoto dalo dobrega storiti za vse stanovce.

„Nemška armade“ morajo biti poražene.“ Angleški minister Kuršil je izjavil: Vojno moramo dobiti, a je še nismo dobili. Nemški narod trpi in krvavi vsled slabe prehrane. Zato se morajo Nemci zgrediti, a mi vstrajati. Trije strašni dogodki so letos zadeli Nemčijo: Njeni napadi na angleško-francoske armade so se ponemrečili, podmorsko vojno smo popolnoma ukrotili in ameriške armade se izkrcavajo v tolikem številu, da oboja postati naša moč prevladujoča. Skleniti mir sedaj, ko Nemčija navidezno slavi svojo moč, dejansko je pa omajana, bi vžgalo našemu plemenu za več rodov znamenje namišljenega poraza. Sovražnosti se na noben način ne morejo prebiti, dokler niso nemške armade odločilno poražene in dokler nemški narod protivoljno in končno veljavno ne zloži sistema, ki ga je zapeljal k tolikim in strašnim zločinom. Drugače se Nemcem vstop v zvezo narodov ne more dovoliti.“

V Nemčiji se vršijo velike spremembe. Načelnik admiralskega štaba nemške vojne mornarice p. Holcendorff je odstopil. O vzrokih njegovega odstopa se slišijo različne vesti. Ene pravijo, da je moral odstopiti, ker podmorski čolni niso dosegli zaželenega uspeha in niso mogli preprečiti velikega prevoza ameriških čet in vojnega gradiva v Evropo. Berlingska poročila pa naglašajo, da je Holcendorff odstopil le radi tega, ker je imel — srčno hibo. Za njegovega naslednika je imenovan admiral Scheer, ki hoče zopet z vso silo vršiti podmorski boj.

Poljaki so v Varšavi sklenili, da bodo le tedaj odstopili svoja odvišna živila Nemčiji in Avstriji, če se Poljski zagotovi samostojnost in prost dohod do morja.

Ukrajina v nobenem slučaju ne more izpolniti gospodarskih obveznosti, ki jih je svojedčasno podpisala Nemčiji in Avstriji. Tako je izjavil poslanik grof Forgaš. Ukrajina nima niti približno toliko žita, niti živine, ne drugih surovin, kakor so jih Nemci narekovali v mirovni pogodbi.

V Rusiji vladajo zopet velike zmešnjave. Prave vlade ni. V osrednji Rusiji so se na krmilu boljševiki. V Sibiriji, na Uralu in velikem delu Rusije, ki meji ob Sibirijo, pa dosežajo Čehoslovaki dnevno večje zmage nad boljševiki. Tako so zadnje dni zavzeli veliki ruski mesti Jekaterinodar in Orenburg ob Uralu. Čehoslovaške čete prodirajo vedno dalje v Osrednjo Rusijo. Od severa jim hitijo na pomoč Angleži, Amerikanci in Japonci. Namen teh čet je, da napravijo v Rusiji red in da organizirajo rusko prebivalstvo proti Nemcem.

Angleški minister lord Cecil je izjavil, da skušajo nekateri Nemci doseči, da bi se sestale vse prijateljske države in bi se dogovorile o tem, kaj bi se omejilo prelitvanje krvi. Cecil pravi, da ne verjame temu nemškemu vabilu, ker on predobro pozna nemški narod, posebno Pruse. Čuvati se je treba — pred Nemci, ker oči Prusov ostane na vake iske za gospodovati na celim svetom.

Nemškega poveljnika v Ukrajini ustrelili. Mi smo bili s prvega početka mnenja, da v Brest-Litovskem sklenjeni mir ne bo prinesel zaželenega mira, ampak samo nove homatije, kajti tega mira niso sklenili narodi, ampak le slučajno in hipno na površini stoječe revolucionarne stranke. In res! V Rusiji se bje velik boj med boljševiki in med njihovimi nasprotniki, ki se zbirajo okoli češko-slovaške brigade. Tudi ja niska in Angleška posegata že v ta notranji boj in sicer proti boljševikom. Ne vemo, ali ne bo kmalu tudi Nemčija in z njo Avstrija nastopila z orožjem, da se udeležijo notranjih bojev v Rusiji. Pa tudi v Ukrajini ne pride do miru. Tam je hotel poveljnik nemških čet pl. Eichhorn vladati z železno roko, zato se je mešaval tudi v vse notranje zadeve. Ustavljal je celo za Ukrajince nemško vojno sodišče in ni se dolgo, da je to sodišče ... obsodilo bive ministro tiste vlade, s katero so bili sklenili brestovski mir, a to nato siloma odstranili in jo nadomestili z kozaskim hetmanom Skoropadskim, na več let jele! Dne 30. julija je pa prišla moskovska socialna revolucionarna stranka izvršila v Kijevu bombni atentat na poveljnika nemških čet v Ukrajini, generala-maršala pl. Eichhorna, in na njegovega pribojnika pl. Dresslerja. Oba Nemca sta se tisti dan umrla. Nad celo Ukrajino so proglasili oblegovalno stanje, in zaprli se ostale ministre prejšnje vlade.

Tudi Bolgarska strada. Kakor poroča bolgarsko "Utro", se bolgarsko ministrstvo dnevno do trde moči posvetuje o prehranitvi. Izdana je prepoved izvažanja vseh živil. List "Kraj" pripominja k temu: "Taka prepoved ne pomaga nič več: zaka; vse je že davno izvoženo od Nemcev."

Carško družino spravijo na Špansko. Španski kralj posreduje, da bi se carica in njeni otroci spravili na varno na Špansko!

Tedenske novice.

Cesarica Zita je sedaj popolnoma zdrava in živa. Cesar Karel in cesarica Zita stanujeta s svojimi otroci sedaj na gradu Ekartau ob Donavi.

Duhovniška vest. Č. g. Frano Toplak, kaplan pri Sv. Ilju pod Turjakom, je premeščen v Pišce, za njegovo mesto je pa imenovan č. g. Rudolf Kociš, dosedaj kaplan v Pišceh.

Velika Krekova piščnost na Kranjskem. Dne 18. avgusta se bode vršilo v St. Janžu na Dolenjskem odkritje Krekove spominske plošče na hiši, v kateri je umrl. Slavnost bo obenem veliko slavlje jugoslovansko-češko-poljske vzajemnosti. Udeležili se je bodo v mnogobrojnem številu češki in poljski odposlanci. Jugoslovanski klub bo polnoštevilno prisoten.

Na primiciji č. g. Vekoslava Skuhala pri Vel. Medelji se je nabralo v dobre namene skupno 324 K 12 v in sicer: za slovensko šolo v Mariboru 150 K, za dijaško kuhinjo 71 K, za slepe vojake K 50.04, in za begunske sirote K 32.48. Hvala!

Na primiciji č. g. Ivana Gašparič pri Sv. Leartu pri Veliki Medelji se je nabralo dne 21. julija za dijaško kuhinjo v Mariboru 150 K in za slovensko šolo v Mariboru 100 K.

Slovenska šola v Mariboru. Radi pomanjkanja prostora ne moremo v "Gospodarju" objavljati darov za slovensko šolo. Izkaže darov objavljamo v petkovih "Stražih".

Vojaki, ne sramujte se svojega maternega jezika! Prekmurske "Novine" pišejo: "Nošternoga ta mladšega je sram slovenski govoriti, kda na dopust pride dom, a trdne žilnate roke slovenske matere ta pojestj so pa ne sramlje. Je to vojaško delo? Gizdo potreti v tu tom žalostnom časi."

V trirazredno češko-mešansko šolo v Zalcu je bilo vpisanih dne 13. julija t. l. 52 dečkov in prijavljenih 44 dečkov. Nadjati se je še na prirastek takih 50% povečanje jesenskega prijavljanja dne 15. septembra. Za ustanovljanje boše preskrbljeno. Tozadevni vizitaci se naj naslovijo na krajni šolski svet (stanovanjski odsek). Izredno visoko število vpisanih dokazuje pač jasno, da so bili štajerski Slovenci prav potrebni tega čnega zavoda.

Krenak odgovor. Na Porotnjakolovo sta se med baziliko Matere Milosti v Mariboru dva mestna go-podiča prečevala iz pobožnih romarjev. Tu pristopi k njim priprosta kmetka žena in pravi: "Štšala sem v tvoj pogovor. Pravita, da pri teh vratih ne marata hoditi ven in noter. Prav imata! Za vaju so druga vrata, namreč — v kaznilnico in v rekel!" Pobiha sta vtaknila ta odgovor v žep, se otarislala in šla potepeno dalje.

Nestrpnost. K slovenskemu kmetu v račgonski okolici sta prišla preteklo nedeljo popoldne dva moška prositi živila. Eden je bil Slovenec iz Studencev pri Mariboru, drugi pa nemški poduradnik iz Gradca. Ker sta oba lepo prosila, je kmet po staroslovenski navadi postregel obema. Ker pa je Slovenec začel nekaj govoriti o Jugoslaviji, je Gradčan tako v zgrozi, da je začel grdo zabavljati čez Jugoslovane in je hotel Slovenca kar odfotutati. Kmet je silno graščdo muho odločno odslovil, našemu Slovencu pa podaril poln nahrbtnik potrebnih reči.

Ne silite v mesto, kjer vlada že večji glad kot na fleželi.

Hvaležnost čeških Nemcev. Pravi list "Venkov" piše: Od pričetka vojne prihaja ne na stotine, ampak na tisoče Nemcev iz severne Češke prositi živila. Prošijo, preplačajo in izsiljujejo živila. Gorje češkemu kmetu, ki se je dal, gledajoč v njih trpečo gladno ludo, zapeljati po soditju. Za dobroto mu — izročajo ovačilo. Iz krogov najboljše poučenosti dobili smo poročilo, da obstoje celo organizacije v nemških mestih severne Češke, ki zadržujejo vsakega češkega Slovaka, ki je prišel k njim živila in hodojo.

dodatno ugotoviti, koliko so plačali nad najvišjo ceno in dotičnike izročiti sodnemu preganjanju. Našemu prebivalstvu naj bodo ta dejstva v svarilo.

Kje je policija? Na mariborskem Glavnem trgu je nemška in nemškutarska otročad v novjšem času začela preobračati slovenskim kmetičam posode s sadjem in zelenjavo. V četrtek, dne 1. avgusta proti poldnevju je nastal cel vihar na trgu. Kot na povelje so Nemke in nemškutarce preobrnil nad 20 posod na trgu. Nastal je vik in krik. Policije pa, ki bi naj branila prinašalce živil, ni bilo nikjer. Kmetje bodo odslej prinesli na trg še manj živin. Meščani, zahvalite se nemškim in nemškutarskim divjakom, če bo trg prazen!

Toča je pobila zadnji čas na Slovenskem Stajerju velik del rodovitnih krajev. Najhuje je prizadeta rogaška okolica, kjer je n. pr. v nekaterih občinah križevske in stoprske župnije pobilo vse v tla. Drevje štrli golo v zrak. Boč je bil čisto pobeljen. — Županstva naj takoj zahtevajo cenitev škode in pomoč za bedno prebivalstvo.

Podlistek je tokrat radi obilice drugega nujnega gradiva izostal.

Se vedno pomanjkanje papirja. Že davno obljubljenega papirja še vedno nismo dobili, zato moramo naprej skrbno varčevati! Dokler ne pride nova pošiljatev papirja, tako dolgo bosta "Slovenski Gospodar" in "Straža" izhajala samo na 4 straneh. Pametnejše je, da se naši listi skrdijo na 4 strani, kakor pa da bi sploh listov nič ne imeli. Naročniki pa, ki bi s tem ne bili zadovoljni, se lahko vsak čas oglasijo in dobijo denar nazaj.

Gospodarske novice.

Kje je petrolej? Vlada nam ne preskrbi soli potrebne razsvetljave. V mestih in trgih turijo pri nepotrebnih ponočnih zabavah petrolej, a kmet ga še niti za čas kake bolezni pri družini in živini ne dobi ne kapljice. Znanec, ki se je vrnil iz Nemčije, piše, da je videl v Berlinu ogromno skladišče (na tisoče sodov) avstrijskega petroleja. Vlada daje naš avstrijski petrolej za ponočne čuke in sove, ona ga pošilja v tujino, a avstrijskim kmetom ga ne da.

Kako grof Clary izvršuje naredbe, ki bi bile ugodne za kmetstvo prebivalstvo! Kmetje pridno odajajo žito. Mariborski okraj je oddal do dne 4. avg. okoli 35 vagonov ječmena in rži. Tudi v drugih slovenskih okrajih je tako. Vsakdo bi pričakoval, da se bo vlada skazala hvaležne kmetu. A kaj šel! Urad za ljudsko prehrano je izdal n. pr. dne 22. julija na želje vlade odredbo, da se mora za kmetstvo prebivalstvo računati za odrasčeno osebo (nad 15 let) ne več 7 kg, temveč 11 kg žita na osebo in mesec. Grof Clary še do danes o tem odloku ni obvestil podrejena okrajna glavarstva. Vsled Claryjeve malomarnosti trpi kmetstvo prebivalstvo veliko škodo, ker žitni nadzorniki računajo za osebo samo le po 7 kg žita na mesec.

Na Štajerskem smo vedno zadnji. Kdor tega ne verjame, naj pogleda v druge dežele. Na Kranjskem že sedaj organizirajo dobavo semenskega ozirnega žita. Pri nas na Štajerskem pa grof Clary samo skrbi, kako bi mogel kmetu čim več odvzeti. Prejica je bila pri mnogih kmetih letos zelo smetljiva. Treba bo semenske pšenice. Gospod Clary, zbudite se iz spanja!

Rekviriranje žita v ptujskem okraju — zopet pred sodiščem. Koncem meseca maja je prišla rekvizijska komisija k 68letnemu prevzitarju Antonu Ogrine v Spodnji Hajdini, katerega sin je pri vojakih in on gospodari doma, da bi moral oddati zrnje. Ogrine se je vsled tega razburil in ker komisija ni ugodila njegovim željam, da bi zrnje stehljati, je komisijo začel zmerjati. Navzoči orožnik Arnuš mu je napovedal aretacijo, a Ogrine se je branil in se ni dal vklemiti. Sele na tleh ležečega ga je orožnik vklenil, in odpeljal v zapor v Ptuj. Ker se je uprl rekviriranju in svoji aretaciji in ker je komisija zmerjal, je bil Ogrine obsojen na tri mesece težke ječe.

Kdo skrbi za kruh? Vsak slovenski kmet in kmetica sta letos obsejala vsak rob zemlje, da bi bilo več kruha. Ptujski Hutter, znani "Stajerčev" krušni oče, je pustil obširne njive na veleposestvu "Strassenhof" pri Gornji Sv. Kungoti neobdelane. A ko so ga prosili viničarji in posestniki, naj jim njive da v najem, je prošnje odbil. Rodovitne njive (kakih 20—30 oralov) ležijo puste, neobdelane. Enako je na veleposestvu grofa Herbersteina pri Ptuj. Če bi kaj takega napravil slovenski kmet, kot je napravil Hutter, ves nemški tabor bi vpil: "Glejte ga izdajalca! Nalazh noče obdelati njiv!" A pri Nemcih in graščakih je vse prav!

Za žganje črešenj in zgošnjih sliv je treba uradnega dovoljenja o. kr. okrajnega finančnega ravnatelstva v Mariboru. Prošnje je treba kolekovati s kolekom po 2 K. V prošnji se naj navede, da se rabi žganje samo za domače potrebe in da je sadje, ki se bo žgalo, samo odpadlo sadje. Tako je odredila ces. namestnija v Gradcu.

Sladkorja za vkuhanje se vedno ni. Meščani v Gradcu, Mariboru, Ptuj in Celju so že davno dobili večje množice sladkorja za vkuhanje, na kmetih pa ga ne dobiijo. Sladkorna centrala ga ne da in ga ne da. Čeravno prehranjevalni uradi pišejo, brzojavijo in telefonirajo vsak dan. Grof Clary, kje ste, če se ne zavzamete za kmetstvo ljudstvo? Kje je vaša ljubezen do kmeta?

Sladkor za petijet. Urad za ljudsko prehrano razglasa, da se bo tudi letos razdeljeval sladkor za zboljšanje vinskega mošta in napravo petijeta. Prošnje za nakazila sladkorja je treba vložiti naj-

ozneje do 1. septembra pri pristojni občini. Navesti je treba zaželjeno količino sladkorja. Občine naj pošljejo prošnje c. kr. kletar-kmetu nadzorniku S. Petrovanu v Mariboru.

Cene žitu so v Galiciji še višje kot pri nas. Do dne 31. januarja 1919 dobi galiski kmet za 100 kg pšenice 160 K, ječmen 140 K, oves 120 K, po 1. februarju pšenica 140 K, ječmen 120 K.

Zaplemba sadja. Dunajski listi poročajo, da bo vlada zasegla vso letošnjo sadno letino.

Pridelovalce krompirja opozarjamo, da je sedaj obstoječa cena za krompir 68 K veljavna le še do 10. avgusta. Od 10. avgusta pa do vstevši 22. avgusta se pa cena ponovno zmanjša za 10 K pri 100 kg.

Preskrba usnjarske industrije s strofili. C. in M. vojno ministrstvo je sporočilo trgovskemu ministrstvu, da dobe pridobivalci smrekovega lubja poleg plačila tudi za vsak vagon lubja tri pare podplatov, katere jim bo nakazala centrala za kože in usnje na Dunaj (A. G. Dunaj, II, Aspernbrückengasse 4-6). V to svrhu naj se obračajo pridobivalci smrekovega lubja z izkazili, koliko se ga oddali, na zgoraj označeno centralo, ki jim bo takoj nakazala za vsak vagon tri pare podplatov.

Slov. osrednje čebelarstvo v Ljubljani ima svoj občni zbor dne 15. avgusta ob 9. uri dopoldne v Marjanišću v Ljubljani.

Dopisi.

Maribor. Delavno slovensko Dramatično društvo priredi v nedeljo, dne 18. avgusta 1918 popoldne ob 4. uri, v mariborskem Nar. domu veliko "Osmarsko slavnost." Nastopi izza zadnjih koncertov slavnostni pevski zbor ter zapoje svoje najlepše pesmi. Med pejskimi točkami se vrši slavnostni govor. Po petju sledi prosta zabava: srečolov, saljiva pošta itd. Preskrbljeno bo tudi za pivo. Slovenska društva v okolici ter ona v Slov. Bistrici, Ptuj, itd. se prosijo, da se udeležijo naše slavnosti. Dne 18. avg. v Maribor! — S.ored: 1. Godba. 2. Petje društvenega zbora. 3. Slavnostni govor (profesor Voglar). 4. Petje društvenega zbora. 5. Srečolov. 6. Saljiva pošta. 7. Prosta zabava v vseh spodnjih prostorih Narodnega doma. Začetek ob pol štirih popoldne. Vstopnina 2 K.

Ruše. V nedeljo, dne 11. t. m. priredi kmetstvo bralno društvo v gostilni g. A. Novaka dobrodelno veselico z igro in petjem. Ker je čisti dobiček namenjen deloma v vojni oslepelim vojakom, deloma pa za našo knjižnico, prosi odbor za obilno udeležbo. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Sv. Lovrene nad Mariborom. Na lovensko nedeljo, dne 11. avgusta, se bo vršil popoldne po večernih v mežnariji občni zbor, obenem podoben s-hod tukajšnje Dekliške Zveze. Govedil bo priljubljen mladinski organizator prof. dr. Hohnjec iz Maribora. Pridite dekleta, starši in prijatelji mladine! U-ljudno se vabljeni tudi dekleta sosednjih župnij!

St. Ilj v Slov. gor. Rojstni dan presvitlega cesarja Karla I., našega milega vladarja, hočejo vrli Sentiljčani tudi letos slovesno obhajati. Da pa ne bi motili mariborske cesarske slavnosti dne 18. avgusta, bo v Slovenskem Domu dne 25. avgusta večja prireditel v proslavo rojstnega dne Njegovega Velikanstva. Ob tej priliki bo zopet odprta "Prva jugosl. kavarna."

Sv. Rupert v Slov. gor. Dne 24. julija se je preselila v boljši svet gospa Julijana Majhen rojena Mlakar, učiteljeva soproga tukaj, stara še komaj 42 let. Bila je skromna, tiha, ljubezljiva, sploh blagega značaja ter zapušča poleg zaljubljenega moža štiri majhne otroke. Upamo, da se že izpolnjujejo besede, ki so se ji govorile na grobu v slovo: Ko truplo krije mrak, križ daje up sladak, da lepša luč gori, jej tam nad zvezdami. O nebo, sveti jej lep!

Sv. Benedikt. Dne 5. avgusta je umrla gospa Jera Kermek, poštarica in posestnica. Rajna je bila žrtev svojega poklica. Na pošti je bilo mnogo opravila in cele noči se je trudila, da je dokončala ogromno delo. S tem si je nalezila sušico. Naj počiva v miru!

Sv. Ana v Slov. gor. Bralno društvo ponovi na splošno željo v nedeljo, dne 11. avgusta, igro "Marjetka" in vprizori tedaj tudi burko "Mutast muzikant." Temu še sledita dva nastopa. Kdor se želi malo razvedriti, naj pride omenjenega dne ob štirih popoldne v prostora gđ. Seyfriedove. K obilni udeležbi vabi odbor!

Sv. Križ na Murskem polju. Dne 31. julija t. l. je umrla na svojem domu v Vučjivci mafi č. g. profesorja I. Karčinarja, Terezija Kandinar, v 78. letu svoje starosti. Pri pogrebu, ki ga je vodil sin, je bilo 8 duhovnikov-domačinov in obilo ljudstva. N. a. v m.!

Središče. V nedeljo, dne 11. avgusta, ima Sv. vojska mesečni shod. Udeležite se zopet polnoštevilno! — Odbor.

Ornagora pri Ptuj. Dne 14., 15. in 16. avgusta se vrši kakor vsako leto tudi letos na Gori veliki romarski shod.

Ptujska gora. Naša župnija je zavita v globočo žalost. Pokopali smo priljubljenega nam v. l. g. župnika. Pogreba se je udeležila ogromna množica ljudstva iz domače in sosednjih župnij. Celo od Italije Male Nedelje je prišel vođa romarjev Fr. Dajli, da v imenu malonedeljskih romarjev izkaže rajnemu gospodu hvaležnost za izkazano naklonjenost. Pogreb je vodil v. l. g. Urban 34. Gosposviki v sv. m.